

SFS Verksamhet 16/17

Innehåll

1. Inledning	2
1.1 Struktur och beslutsordning	2
1.2 Återkommande verksamhet	2
1.3 Fokusfråga.....	3
1.4 Ettårig verksamhet	3
2. Återkommande verksamhet.....	4
2.1 Långsiktigt påverkansarbete	4
2.2 Verksamhet styrd av stadgan och organisationens struktur	4
2.3 Externfinansierade projekt	5
3. Fokusfråga – Resurser till högre utbildning.....	6
3.1 Problembild	6
3.2 Motivering.....	6
3.3 Bakgrund	8
3.4 Projektplansidé.....	10
3.5 Politiska ambitioner	11
4. Ettårig verksamhet	13
4.1 Förutsättningar för högre utbildning	13
4.2 Förutsättningar för studier.....	15
4.3 Förutsättningar för SFS organisation	16
5. Referenslista	18

1. Inledning

Det här dokumentet är antaget av SFS Fullmäktige 2016 och utgör grunden för SFS arbete under verksamhetsåret 2016/2017. Dokumentet är vägledande för SFS styrelse, presidium och kansli.

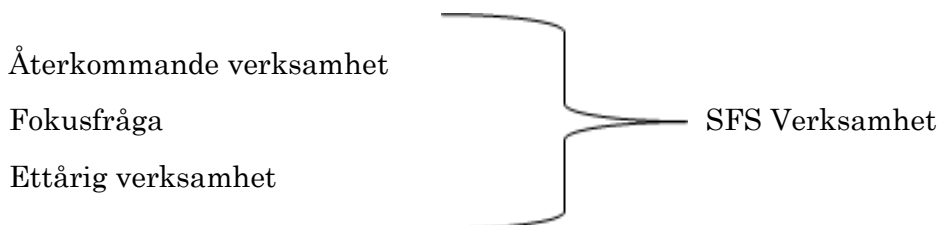
SFS ska vara en spetsig nationell påverkansorganisation i enlighet med dokumentet **SFS identitet och långsiktiga utvecklingsområden** (O11-9/1415) som antogs under fullmäktige 2015. Påverkansarbetet behöver stabiliseras och nå kontinuitet för att skapa den långsiktighet som är avgörande för att behålla positionen som en viktig politisk aktör. För att kunna påverka en relativt långsam politisk process finns ett behov av ett långsiktigt och strategiskt förhållningssätt för hela organisationen när verksamheten planeras.

För att tydliggöra under vilka förutsättningar SFS fattar beslut krävs en översikt över vad som ingår i organisationens verksamhet. Därför ingår all verksamhet i dokumentet **SFS Verksamhet**.

1.1 Struktur och beslutsordning

SFS Verksamhet är fullmäktiges uppdrag till SFS styrelse.

Fullmäktiges verksamhetsuppdrag till styrelsen har ett nytt upplägg och består av tre delar: återkommande verksamhet, fokusfråga och ettårig verksamhet.

Uppdelningen syftar till att tydliggöra hur SFS verksamhet är strukturerad för att göra det lättare för SFS medlemskårer att påverka.

1.2 Återkommande verksamhet

Återkommande verksamhet tydliggörs genom en struktur där det långsiktiga påverkansarbetet, verksamheten som styrs av stadgan och de externfinansierade projekten presenteras i var sin del.

En stor och viktig del av den återkommande verksamheten är kommunikationen av SFS ställning i sakpolitiska frågor och resultaten som den löpande verksamheten ger upphov till, både internt och externt. SFS Doktorandkommitté, SFSDK, och SFS internationella kommitté, Komit, är exempel på viktiga delar av SFS verksamhet inom sina respektive områden.

1.3 Fokusfråga

Fokusfrågan utgår från en form med en treårig cykel så att arbetet med fokusfrågan kan planeras långsiktigt. Att ha en tydlig form för fokusfrågan är en del i arbetet för en mer långsiktig organisation. Det innebär att fullmäktige 2016 antar en fokusfråga som blir en del av SFS verksamhet under tre år framöver. Till fullmäktige 2017 kommer propositionen om SFS verksamhet inte att innehålla ett förslag till ny fokusfråga.

1.4 Ettårig verksamhet

Ettårig verksamhet är strukturerad under tre områden: förutsättningar för högre utbildning, förutsättningar för studier och förutsättningar för SFS organisation. Respektive område innehåller en beskrivning av vad SFS ska prioritera, och följs av politiska ambitioner i punktform för SFS under det kommande året.

2. Återkommande verksamhet

För att kunna behålla en roll som central politisk aktör behöver SFS stabilisera sitt påverkansarbete och bli mer kontinuerliga och långsiktiga. Det innebär att en stor del av SFS samlade resurser tas i anspråk av den återkommande verksamheten. En viktig del i den återkommande verksamheten är intern och extern kommunikation av SFS löpande verksamhet.

SFS Doktorandkommitté och Internationella kommitté, Komit, bevakar och deltar i aktiviteter utifrån sina respektive intresseområden i den återkommande verksamheten som listas nedan.

2.1 Långsiktigt påverkansarbete

Det är viktigt att påverkansarbetet är konsekvent över tid med återkommande aktiviteter. SFS ska inte bara delta i aktiviteter och evenemang utan även bjuda in till egna arrangemang där organisationen har möjlighet att sätta agendan. Relationer och igenkänning behöver underhållas och stärkas med relevanta interna och externa aktörer.

Nedan listas för verksamheten viktiga återkommande aktiviteter som syftar till att skapa påverkansmöjligheter över tid:

- Medlemsmöten och SFS Bootcamp
- Bostadsrapport för att belysa studenters boendesituation
- Budgetkommentarer på regeringens höstbudget och vårändringsbudget
- Studentbudget för att uppmärksamma studenters ekonomiska situation
- Höstmingel och vårmingel med teman som anknyter till det aktuella påverkansarbetet
- Remisser, utredningar och underlag
- Omvärldsbevakning för att stödja SFS påverkansarbete
- Förberedelser inför och deltagande under Almedalsveckan
- Konferenser och besök av intresse för SFS
- Årets studentstad för att uppmärksamma goda studentstäder

2.2 Verksamhet styrd av stadgan och organisationens struktur

Viktiga delar av **SFS Verksamhet** är styrda av stadgan och organisationens struktur och kan inte prioriteras bort eller kompromissas med. Exempel på det är möten som SFS enligt stadgan ska genomföra eller verksamhet i organ som ska finnas enligt stadgan.

Den stadgade verksamheten kräver ett gediget arbete i förberedelser, genomförande och efterarbete. En stark struktur och ordentligt arbete runt den stadgade verksamheten är av särskild vikt eftersom den är grundläggande för organisationens demokrati. Därför ska SFS bedriva

den verksamhet som krävs för de tre stadgade organen Fullmäktige¹, Styrelsen² och Doktorandkommittén³.

2.3 Externfinansierade projekt

De externfinansierade projekten är återkommande på det viset att det finns projekt som kompletterar den ordinarie återkommande verksamheten. Syftet med externfinansierade projekt är att stärka SFS ekonomi och kunskaper samt att bidra till det långsiktiga politiska arbetet.

Nedan listas de projekt som är aktuella inför verksamhetsåret 2016/2017. Under verksamhetsåret ska styrelsen arbeta med att hitta nya externfinansierade projekt. Beslut ska fattas av styrelsen efter förankring med medlemskårerna.

- **SFSVUX** är ett projekt som söks för ett år i taget, med ambitionen att det ska pågå i tre år, där SFS på uppdrag av Folkbildningsrådet informerar om studerandeflytande i folkbildningen. Samarbetet med Folkbildningsrådet inleddes 2008. Sedan två år har projektets form förändrats, och SFS bedriver nu sitt arbete i en region åt gången.
- **Bästa festen** är ett projekt som drivs i samarbete med IQ-initiativet och finansieras av Allmänna Arvsfonden, för en smartare alkoholkultur i studentlivet. Projektet inleddes hösten 2014 och är förlängt med ett år i taget. Ambitionen är att det ska vara ett treårigt projekt som avslutas under 2017, beslut om finansiering fattas årligen av Allmänna Arvsfonden.
- **Jämställd studentvälfärd i Norden** finansieras med ettårigt projektanslag av Nordisk information för kunskap om kön (NIKK) och ska undersöka och belysa studenters ekonomiska utsatthet ur ett jämställdhetsperspektiv. I projektet samarbetar SFS med andra nordiska studentorganisationer i Finland och på Island. Projektet förväntas att avslutas under 2016.

¹ Fullmäktige brukar arrangeras i form av ett fysiskt tredagarsmöte för över 200 personer.

² Styrelsen brukar ha sammanträde 11 gånger per verksamhetsår, varav ungefär 8 brukar vara fysiska möten, oftast helger.

³ Doktorandkommittén brukar ha minst 4 fysiska heldagsmöten per verksamhetsår.

3. Fokusfråga – Resurser till högre utbildning

De tre följande verksamhetsåren (2016/2017 till 2018/2019) ska SFS fokusfråga vara "Resurser till högre utbildning". Syftet med den längre projekttiden för fokusfrågan är att säkerställa en god framförhållning och långsiktighet i det politiska arbetet. I verksamhetsplanerna för 2017/2018 och 2018/2019 ska utrymme det finnas utrymme för att arbeta vidare med fokusfrågan (se vidare under rubriken "Projektplansidé").

3.1 Problembild

Under en längre tid har resurserna till högre utbildning urholkats på grund av hur systemet för resurstilldelning är konstruerat. Resurstilldelningssystemet, som är avsett att vara kostnadseffektivt, har i längden blivit inkonsekvent styrande men konsekvent kvalitetsurvattnande. Resurstilldelningssystemet ger otillräckliga förutsättningar för hela högskolans verksamhet och begränsar högskolans möjlighet till utveckling.

3.2 Motivering

Hög utbildningskvalitet är centralt för alla studenter, oavsett lärosäte, ämnesområde eller individens förutsättningar för studier. Det är svårt att tala om kvalitet inom den högre utbildningen utan att tala om högskolans resurser. SFS vill vara i framkant i diskussionen om den högre utbildningens finansiering i relation till utbildningens användbarhet och studenternas förutsättningar att genomföra utbildningen på bästa möjliga sätt. Diskussionen ska föras i relation till akademins roll, syfte och ansvar i det svenska samhällsbygget. Om den högre utbildningen ska kunna fylla sin funktion krävs en reform av systemet för tilldelning av resurser. I nuläget har resurstilldelningssystemet bidragit till att skapa en högskola som är underfinansierad, inkonsekvent styrd och har ohållbara brister i utbildningskvalitet och i att erbjuda jämlika villkor för alla studenter.

Studenter och akademisk personal vittnar återkommande om problem i sin vardag som uppstår till följd av de ekonomiska förutsättningarna. På många utbildningar har undervisningen otillräckliga resurser och bedrivs med metoder som inte stödjer studenternas lärande tillräckligt. Möjligheterna till lärarkontakt, stöd och kvalificerad vägledning är mycket begränsade. Den undervisande personalen vittnar om ansträngande arbetsvillkor för att hinna med det kringliggande arbetet för lärandeaktiviteterna, och finansieringen av högskolepedagogisk

utveckling blir lidande i svallvågorna av den pressade ekonomiska situationen.

Alla studenter har rätt till undervisning som låter dem tillgodogöra sig utbildningen baserat på sina pedagogiska behov. Det speglas inte i det nuvarande systemet för resurstilldelning som istället endast baserar anslagens storlek på typ av utbildningsområde. Systemet bottnar i en förlegad syn på hur högre utbildning bedrivs och som i hög grad saknar relevans idag. Resurserna till högre utbildning minskar år efter år genom produktivitetsavdrag, och genom nya uppdrag och krav på lärosätena som inte är fullt finansierade av staten. De senaste tjugo åren har det inneburit en urholkning av anslaget med cirka sex miljarder kronor i realvärde – bara genom produktivitetsavdraget. Det motsvarar 2016 års anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för Göteborgs universitet, Lunds universitet och Uppsala universitet sammantaget (Regeringen, 2015). I den kontexten blir det tydligt att kortsiktiga kvalitetsförstärkningar på några hundratals miljoner snarast blir ett sätt att undvika de verkliga problemen. Inbyggt i systemet finns också en oförutsägbarhet och en risk för snedvridna incitament i och med genomströmningskravet, där tilldelningen styrs av studenters prestation istället för behov. Att ge minskade medel till utbildningar som få fullföljer skapar en ond spiral av underfinansiering, kvalitetsförsämringar och minskade möjligheter för studenterna att fullfölja sina studier. Planeringsförutsättningarna blir oförutsägbara för lärosätet vilket gör det gynnsamt att likrikta utbildningsutbudet för att satsa på de utbildningarna som ger högsta möjliga anslag, och ger incitament att sänka examinationskraven och locka studenter från studievana miljöer.

Dagens resurstilldelningssystem motverkar på så sätt i allra högsta grad breddat deltagande, högskolepedagogisk utveckling och andra generella kvalitetsaspekter i den högre utbildningen. Aktörerna inom högskolesektorn är medvetna om bristerna, men behöver samlas runt en mer student- och utbildningscentrerad problembild och därifrån se de lösningar som framtiden kräver.

Akademins värde består inte i att vara en arbetsmarknadsåtgärd. Högre utbildning är en del av samhällsbygget, vars politiska styrning i stort sett bara intresserat de redan insatta. För att politiken och samhället ska förstå behovet av ökade resurser till akademien behöver diskussionen handla om varför akademien är en viktig och relevant del av samhällets gemensamma välfärd och utveckling. Att investera i högre utbildning är inte bara en investering i den enskilde studenten, utan en investering i hela samhället och den gemensamma framtiden.

3.3 Bakgrund

Resurstilldelningssystemet för högre utbildning

Högskolan tilldelas statliga medel i två skilda potter: en för forskning och en för utbildning. Nedan förklaras utformningen av det system som fördelar pengar till högre utbildning vilket är grunden för den resurs- och kvalitetsurholkning vi kan se i högre utbildning i dag.

Det nuvarande systemet för resurstilldelning till högre utbildning på grundnivå och avancerad nivå⁴ är ett komplext sådant. Systemet bygger på principen att högskolorna, utifrån studenters efterfrågan och arbetsmarknadens behov, planerar sitt utbildningsutbud utifrån det statliga anslag de får. Systemet är uppbyggt på en per capitaersättning som består av två delar. Den första delen är helårsstudent (HÅS)⁵ och den andra är helårsprestation (HÅP)⁶ som båda två baseras på olika utbildningsområden (så kallade prislappar). Förutom att bestämma storleken på per capitaersättningen sätter regeringen också ett takbelopp för varje lärosäte. Takbeloppet är den högsta summa av HÅS och HÅP som lärosätet kan få i ersättning för sin verksamhet. Därmed är summan av lärosätenas gemensamma takbelopp den summa som staten är beredd att betala för högre utbildning. Ersättningarna ska inte bara täcka undervisningskostnader utan alla kostnader som är förknippade med högre utbildning, till exempel kostnader för antagning och lokaler (Regeringen, 1992). Per capitaersättningen är föremål för årliga omräkningar med hänsyn till både årets pris- och löneomräkning (PLO) och till eventuella besparingar och förstärkningar som riksdag och regering beslutar om separat. PLO består av tre olika delar: (1) löneomräkning, (2) lokalkostnadsomräkning samt (3) omräkning för övriga kostnader för högskoleområdet. Inbyggt i löneomräkningen ingår ett produktivitetsavdrag som baseras på den genomsnittliga produktivitetsutvecklingen för tjänstemän i den privata sektorn. Systemet tillämpas inte bara inom högre utbildning, utan inom alla statliga myndigheter (Fritzell, 2012).

Finansieringen av forskarutbildningen har många andra problem, utöver de som är gemensamma med grundutbildningsfinansieringen. Grundutbildningsanslaget får inte användas till forskarutbildningen. Finansieringen för forskarutbildningen måste därför tas från anslaget för forskningen. Detta bygger en motsättning mellan forskarutbildningen och forskningen som kräver att lärosätena

⁴ Systemet omfattar inte SLU eller Försvarshögskolan, dock omfattas Chalmers tekniska högskola AB och stiftelsen Högskolan i Jönköping. (Fritzell, 2012)

⁵ Begreppet HÅS definieras som "antalet för första gången registrerade eller fortsättningsregistrerade studenter på en kurs multiplicerat med kursens poäng dividerat med 60"

⁶ Begreppet HÅP definieras som "antalet godkända studenter på en delkurs multiplicerat med delkursens poäng dividerat med 60"

prioriterar mellan dem. Det har även skett en utveckling att externa finansörer inte längre vill finansiera forskarutbildning i samma utsträckning som tidigare. Finansieringen av forskarutbildning har även påverkats negativt av den ökade konkurrensen mellan universiteten, vilket har gjort att lärosätena är mer restriktiva med medel som inte går direkt till forskning.

Vad beror den pågående resursurholkningen på?

Det finns flera förklaringar till den pågående resursurholkningen. Den viktigaste och mest allvarliga anledningen är att uppräkningsavdraget inte motsvarar de faktiska kostnadsökningarna. Problemet med uppräkningsavdraget är det produktivitetsavdrag som görs i samband med löneomräkningen. Produktivitetsavdraget är inte utformat med hänsyn till den typ av personal- och kunskapsintensiv verksamhet som utgör högskolesektorn utan är baserad på den privata tjänstesektorn. Lönekostnaderna ungefär 65 % av de totala kostnaderna för högskolorna. Effektiviseringen inom den privata tjänstesektorn är inte jämförbar eftersom det inte går att effektivisera bort undervisning utan att riskera att kvaliteten försämras. Att i en sektor som arbetar med utbildning effektivisera bort utbildningen vore kontraproduktivt. Produktivitetsavdraget för högskole- och universitetssektorn måste avskaffas för att stoppa urholkningen av utbildningsanslagen.

En annan faktor är de ökade lokalkostnaderna eftersom lokalkostnaderna i praktiken är svåra för högskolorna att förändra (Fritzell, 2012). Högskolornas lokalbestånd ägs till stora delar av det statliga bolaget Akademiska Hus AB. Akademiska Hus AB har ett krav från staten på att gå med vinst och när uppräkningsavdraget i PLO inte motsvarar de faktiska kostnadsökningarna på lokaler innebär det att vinstkravet kan ses som en direkt återföring av pengar tillbaka till staten (Westling m.fl., 1999).

Staten har gjort flera reformer utan att tillföra tillräckligt med finansiering till lärosätena för att täcka medföljande nya uppdrag. Det finns flera olika sådana reformer som har haft både en direkt och indirekt negativ påverkan på kostnadsutvecklingen, vilket har drabbat utbildningens finansiering. Under årens gång har lärosätena i allt högre utsträckning fått utökade och delvis nya uppdrag, såsom arbete med breddad rekrytering och samverkansuppgifter. Sådana utökade ansvar har fått lösas inom ramen för befintliga anslag. Riktade satsningar i form av uppdrag måste följas av riktade satsningar i form av resurser. En mycket angelägen fråga för den högre utbildningen är pedagogik och högskolepedagogisk forskning. SFS anser därför att det behöver riktas medel till arbetet för pedagogisk utveckling.

I dagens system omfördelas utbildningsmedel genom politiska beslut, vilket motstrider principen om att lärosätena ska ha långsiktiga villkor

för sin verksamhet. Enligt modellen för resursfördelning ska lärosätenas utbildningsverksamhet planeras i treårsstycken, men i dagsläget görs omfördelning på kortare basis än så. Om omfördelningen istället gjordes utifrån sakliga kriterier kopplade till studenters lärande skulle den kunna hjälpa till att ersätta utbildningens faktiska kostnader allteftersom utbildningslandskapet förändras. Samtidigt bör omfördelningen ske i ett system med en större långsiktighet och förutsägbarhet än det nuvarande.

Det nuvarande resurstilldelningssystemet bjuder in till att reducera studenter till något som kan "produceras", eftersom stora delar av medlen betalas ut i baserat på genomströmning i form av HÅP. För att få ut hela anslaget per student krävs att studenten blir godkänd på kursen. Det innebär att kurser med låg genomströmning - där kvoten HÅP per HÅS är liten - blir underfinansierade. Med undermålig finansiering riskerar utbildningskvaliteten att försämrats, vilken i sin tur ger studenterna på kursen minskade möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen och bli godkända. Det prestationsbaserade systemet för resurstilldelning är på så sätt byggt som en ond spiral där låg genomströmning leder till underfinansiering, som kan leda till sämre förutsättningar för studenterna att klara utbildningen. Det kan i sin tur leda till ännu lägre genomströmning och en accelererad underfinansiering, och så vidare. I ett nytt system ska behoven styra finansieringen.

3.4 Projektplansidé

Inför fokusfrågans första år (verksamhetsåret 2016/2017) bestämmer fullmäktige vilka politiska ambitioner som ska gälla. Fullmäktige har sedan möjlighet att inför år 2 och 3 inom arbetet med fokusfrågan (på SFS fullmäktige 2017 respektive 2018) göra eventuella ytterligare ställningstaganden och därefter justera arbetet efter erfarenheter från år 1 respektive 2. Framför allt ska fokusfrågearbetet vara i åtanke vid fastställandet av följande års verksamhetsdokument. Fokusfrågans första år ska främst ägnas åt politisk konkretisering och internt arbete och de följande två verksamhetsåren är mer inriktade mot det externa påverkansarbetet, vilket för den innevarande fokusfrågecykeln sammanfaller med det mer övergripande opinionsbildandet inför riksdagsvalet 2018. Det tredje projektåret ägnas även åt att avsluta och avrunda fokusfrågan medan arbetet med nästa fokusfråga inleds. Det är fokusfrågans övergripande projektstruktur. Styrelsen fastställer sedan en mer detaljerad projektplan för fokusfrågan utifrån fullmäktiges beslutade ramar.

Diskussionen som nu behöver föras, såväl internt som externt, måste ta utgångspunkt i sådant som är grundläggande för SFS. SFS kommer därför att behöva besvara frågor som berör hur en likvärdig utbildning skapas för att ge varje enskild student lika möjligheter att påbörja,

genomföra och avsluta sin utbildning. Frågan om hur högskolan ska resurssättas måste bemötas utifrån flera parametrar. Bör det finnas ett basanslag för grundutbildningen? Hur ska forskarutbildningen finansieras? Bör det vara ett samlat anslag eller två separata?

SFS anser att resurssättningen måste utgå från att utbildningens faktiska kostnader ska ersättas och att ersättningen ska vara deltagandebaserad snarare än prestationsbaserad (se **SFS syn på högskolans omfattning och utbud**, Dnr: O11-11/1415). SFS behöver under den treårsperiod vi arbetar med fokusfrågan ta fram parametrar för hur ett sådant system ska kunna utformas.

En del av det inledande arbetet med fokusfrågan kommer att handla om konkretisering av de åsikter som redan i dag uttrycks tillsammans med en fördjupning som bland annat bemöter frågorna som presenterats ovan. En sådan konkretisering måste föregås av ett omfattande fördjupnings- och förankringsarbete för att sedan diskuteras och beslutas om av medlemskårerna på nästkommande fullmäktige, inför år 2 av fokusfrågan (SFS fullmäktige 2017).

Den övergripande idén med fokusfrågan är att uppnå en förändring av resurstilldelningssystemet. En sådan kommer, likt framtagandet av det nuvarande systemet, att behöva föregås av en statlig utredning för att regeringen tillsammans med högskolesektorn ska kunna lägga grunden för det nya systemet.

3.5 Politiska ambitioner

- **Skapa en bred opinion**
SFS ska arbeta för en bredare opinion inom frågan, och gemensamt med andra aktörer lyfta upp och diskutera högskolans resursbrist och dess tänkbara lösningar. Genom att informera om den resursbrist och resursurholkning som sker inom den högre utbildningen samt om hur systemet kring resurstilldelning frångås och uppluckras så ska SFS verka för en ökad samhällelig förståelse för vikten av ett kvalitativt resurstilldelningssystem.
- **Reform av resurstilldelningssystemet**
SFS ska arbeta för att det omgående tillsätts en utredning för att få till stånd ett system för resurstilldelning som möjliggör kvalitativ högre utbildning inom alla utbildningsområden.
- **Studenters lärande i centrum – inte genomströmning**
SFS ska arbeta för att ersättningsbeloppen inte ska baseras på helårsprestationer utan ska vara baserade på studentens deltagande.

- Stoppa urholkningen av resurser till högre utbildning
SFS ska arbeta för att reformera systemet för uppräknig av per capitatilldelningen så att lärosätena som kvalitetsdrivande utbildningsinstitutioner får ersättningar som motsvarar de faktiska kostnaderna och inte drabbas av besparingsinsatser likt exempelvis produktivitetsskravet.

4. Ettårig verksamhet

Kapitlet **Ettårig verksamhet** syftar till att lyfta områden som SFS har ambitionen att prioritera under det aktuella verksamhetsåret, såväl politiskt som organisatoriskt. Dessa är ambitioner som styrelsen prioriterar inom och mellan. Under verksamhetsåret 2016/2017 är det särskilt viktigt att utifrån SFS politiska ståndpunkter påverka de politiska partiernas valplattformar inför riksdagsvalet 2018. Med hänsyn till det politiska läget och arbetet med fokusfrågan kommer SFS styrelse att konkretisera arbetet utifrån de politiska ambitionerna som uttrycks nedan.

4.1 Förutsättningar för högre utbildning

Akademins roll är viktig i ett öppet och solidariskt samhälle. Politiken behöver värdera det öppna Kunskapssamhället och den roll akademien kan spela som en integrerande och bildande aktör i samhällsutvecklingen. Studentrörelsen är en av de röster som lyfter vikten av humanism, solidaritet och människors lika värde, både i samhället i generellt och inom akademien specifikt. Akademien har stora möjligheter och ett stort ansvar i att vara övriga samhället behjälplig i det svenska mottagandet av människor på flykt. Akademins integrationsansvar handlar dels om att inkludera människor i den egna verksamheten, oavsett deras bakgrund och förutsättningar, och dels om att på ett adekvat vis kunna validera och komplettera nyanländas tidigare akademiska utbildningar.

Möjligheten för studenter att kunna påverka sin utbildning och studiesituation är grundläggande för högre utbildning och dess kvalitet. Därför är en stark och enad studentrörelse en förutsättning för SFS politiska påverkansarbete. Studentkårernas oberoende måste kunna garanteras för att studentrörelsen och det inflytande som studenter har ska vara starkt. Därför följer SFS den utredning om studentkårernas oberoende som Universitetskanslersämbetet ska genomföra. För att vara en stark studentröst är det viktigt att medlemskårerna ges förutsättningar för, och möjligheter till, att vara en aktiv del i det politiska arbete som SFS bedriver.

Under verksamhetsåret 2015/2016 har pedagogik varit fokusfråga med målet att lyfta högskolepedagogik i debatten om utbildningens kvalitet. Högre utbildning är beroende av god pedagogik och SFS ska även fortsättningsvis driva det nationella studentperspektivet i pedagogikfrågan. Arbetet med pedagogik som fokusfråga går nu in i sin tredje cykel och arbetet kommer dels att innebära att avsluta projektet som sådant och dels att skörda frukterna av det påbörjade arbetet. Pedagogikens roll i den högre utbildningen kommer alltid att vara en aktuell diskussion för studentrörelsen. Därför är det viktigt att arbetet förvaltas och avslutas på ett sätt som borgar för ett fortsatt engagemang.

- **Ett öppet Kunskapssamhälle**
SFS ska verka för ett öppet kunskapssamhälle med ett tydligt gemensamt ansvar för människors lika värde. Högskolan och det omgivande samhället är beroende av varandra och ska genomsyras av principer om öppenhet, jämlikhet och solidaritet.
- **Ett samordnat och enat studentinflytande**
SFS ska fortsätta att arbeta för ett starkt och enat studentinflytande i hela Sverige, där studenterna ges möjlighet att påverka sin utbildning och studiesituation genom oberoende studentinflytande.
- **Alla fattar utom jag - högskolans pedagogiska utveckling**
SFS ska verka för att det arbete som genomförts inom ramen för projektet **Alla fattar utom jag** tillvaratas, avslutas och förvaltas så att grunden ligger för en fortsatt diskussion och önskade förändringar inom högskolesektorn.

4.2 Förutsättningar för studier

SFS verkar för en öppen och jämställd högskola för alla. Breddad rekrytering och breddat deltagande är viktiga förutsättningar för att högre utbildning ska vara en möjlighet, oavsett bakgrund. Att påbörja, tillgodogöra sig och avsluta högre studier ska vara en möjlighet för alla.

En tillgänglig högskola innebär att studenter och forskarstuderande erbjuds en socialt och ekonomiskt trygg studietid. Tillgång till bostad ska varken avgöra val av studieort eller individens möjlighet att påbörja sina studier. Villkor för såväl nationell som internationell studentmobilitet behöver också förbättras.

SFS värnar om en helt avgiftsfri högskola och anser att alla former av studieavgifter ska avskaffas. Det innefattar kostnader vid obligatoriska moment och examination såsom verksamhetsförlagd utbildning (VFU). SFS ska även arbeta för att synliggöra dolda kostnader i utbildningssystemet exempelvis kostnader för läroverktyg och kurslitteratur.

Studenters arbetsmiljö ska vara jämställd med arbetstagares. Därför arbetar SFS för att det ska finnas arbetsmiljöföreskrifter även för studenter. Samtidigt bevakar SFS studenternas intressen när det gäller socialförsäkringen.

SFS utgångspunkt är att alla forskarstuderande ska ha trygga anställningar och att kvaliteten i forskarutbildningen ska vara likvärdig och hög. Därtill bör forskarstuderande erbjudas pedagogisk utveckling och ha goda möjligheter till studentrepresentation.

- **En tillgänglig högskola**
SFS ska verka för att bredda rekryteringen till högskolan och vara en tydlig röst i debatten om bostäder, dolda kostnader och studiemedel. SFS arbete för en tillgänglig högskola ska genomsyras av principen om allas lika rätt till utbildning där individens bakgrund inte ska avgöra möjligheten till högre utbildning. Likväl ska det råda en princip om att samtliga studenter ska ha möjlighet att påverka sin utbildning oberoende språkliga och andra eventuella hinder.
- **Forskarutbildningens förutsättningar**
SFS ska arbeta för att forskarutbildningen håller en likvärdig och hög kvalitet över hela landet. Forskarstuderandes möjligheter till representation behöver stärkas och pedagogisk utveckling och trygga anställningar ska vara norm.

4.3 Förutsättningar för SFS organisation

SFS behöver fortsätta att utvecklas som en långsiktig och hållbar medlemsburen påverkansorganisation. För att nå dit är det viktigt att organisationen utvecklas i enlighet med dokumentet **SFS identitet och långsiktiga utvecklingsområden**. Bland utvecklingsområdena ingår att skapa en långsiktig planering som förenklar påverkansarbetet. SFS strävar efter en långsiktighet i organisation och ekonomi. För att kunna nå dit behövs bland annat bättre förutsättningar för en hållbar ekonomi. En central del i där är att ta fram en strategi för externfinansierade projekt och öka den externa finansieringen. Det är viktigt att det finns en tydlighet och förutsägbarhet inom SFS som bygger på en gemensam syn på, och reflektion kring, de olika roller som finns i organisationen. En stärkt kunskapskontinuitet möjliggör att SFS kan fortsätta vara en spetsig och kunnig påverkansorganisation över tid.

För att allt det ska vara möjligt är det viktigt att komma ihåg att studentrösten alltid är som starkast när den är enad. För att SFS ska fortsätta att vara en effektiv och välfungerande organisation är det också viktigt att alla medlemskårer känner delaktighet och trygghet i SFS arbete. Medlemskårer ska ges verktyg för att tillsammans med SFS arbeta för studenters bästa. Därför behöver det pågå en löpande och aktiv förankringsprocess som en central del i organisationen. Medlemskårer ska sätta ramarna för SFS verksamhet. SFS behöver hålla god kontakt med studentrörelsen i Sverige. Därför ska styrelsen under verksamhetsåret arbeta för att SFS ska bli mer tillgängligt för de icke-svensktalande studenter som organisationen representerar. SFS arbetar också vidare med att synliggöra det arbete som bedrivs, bland annat vad gäller forskarutbildningsfrågor och det internationella arbetet.

- **En långsiktigt välfungerande organisation**
SFS ska ta ett helhetsgrepp kring långsiktigheten i organisationens struktur, ekonomi och påverkansarbete. I detta arbete behöver SFS se över processen för utmärkelsen ”Årets studentstad” för att ytterligare stärka utmärkelsens och organisationens legitimitet. Genom att arbeta i enlighet med SFS identitet och långsiktiga utvecklingsområden blir SFS en ännu spetsigare och effektivare påverkansorganisation.
- **En transparent organisation med stark förankring**
SFS ska tydliggöra förankringsprocesserna samt fortsätta att utveckla och implementera välfungerande strukturer för medlemskårer påverkanmöjligheter. SFS ska också arbeta med att synliggöra det arbete som organisationen bedriver. SFS

ska arbeta för att stärka medlemskårernas förutsättningar för att delta i det nationella påverkansarbetet.

- **En tillgänglig och internationaliserad organisation**
SFS ska arbeta för att bli en mer tillgänglig organisation med fokus på vår internationella studentgrupp för att försäkra möjligheten för internationella studenter deltagande i verksamheten samt för att stärka demokratin i organisationen.

5. Referenslista

Fritzell, Ann. 2012. *Fortsatt utbyggnad - Fortsatt urholkning*. Stockholm: Sveriges universitetslärarförbund.

Regeringens proposition 1992/93:169. *Om högre utbildning för ökad kompetens*.

Westling, Håkan (red.). 1999. *Börjar grundbulten rosta? En debattskrift om grundutbildningen i högskolan*. Stockholm: Rådet för högskoleutbildning.

Regeringens proposition 2015/16:1, *Budgetpropositionen för 2016* Utgiftsområde 16.